

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 24/1,
Republica Moldova, MD-2044,

tel./fax (+373 22) 425 322; (022) 333 754

e-mail: jci@justice.md

*Sediul specializat în examinarea cauzelor cu privire la activitatea
judecătorului de instrucție*

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
CIOCANA COURT OFFICE

Chisinau city, M. Sadoveanu street, nr. 24/1,

Republic of Moldova, MD-2044,

tel./fax (+373 22) 425 322; (022) 333 754

e-mail: jci@justice.md

*The Court Office specialized in the examination of the cases concerning
the activity of the investigative judge*

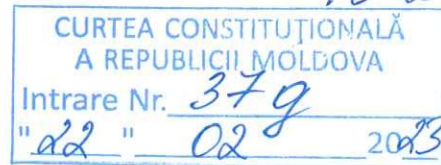
Curtea Constituțională a RM
Mun. Chișinău
Str. Alexandru Lăpușeanu 28

Prin prezenta, remitem în adresa Dv-ștră sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală în cadrul cauzei penale nr. 10-2253/2022.

Anexă: - Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate 11 file.
- Încheiere 3 file.

Judecător

Constantin Damaschin

Grefier: Anastasia Udalov

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, mun. Chișinău MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA

DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și g)

din Constituția Republicii Moldova

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Numele/Denumirea — *Crețu*

2. Prenumele — *Ion*

3. Funcția — *avocat*

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

11. Prezenta sesizare are ca obiect de examinare: verificarea constituționalității prevederilor alin. (2) art. 274 Cod de procedură penală, în partea ce ține de sintagma „*întocmește un proces-verbal*”, care sunt contrare prevederilor articolelor 20, 26 și 54 din Constituție.

Prin norma în cauză, se limitează dreptul părților de a solicita și de a se expune asupra actului de autosesizare, cât și dreptul instanței de judecată de a decide anularea acestuia, dar și lipsa unor anumite criterii clare care determină obligația de a anula actul procedural denumit în alt mod decât cel stabilit.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ:

12. În procedura judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, Constantin DAMASCHIN, se află la examinare plîngerea în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, asupra actelor/acțiunilor procurorului ierarhic inferior și superior manifestate în cauza penală nr. 2022898016 care a fost pornită în privința lui Leanca Mihail în urma autosesizării procurorului prin întocmirea unui raport.

13. În cancelaria Procuraturii mun. Chișinău, la 27.05.2022 a fost înregistrată cu nr. 3496 scrisoarea Direcției inspectare efectiv al IGP al MAI prin care a invocat „*expedim în adresa Dumneavoastră materialele acumulate și încheierea emisă urmare desfășurării anchetei de serviciu, pentru dispunerea examinării potrivit competenței*”.

Astfel, la 30.05.2022 materialele anchetei de serviciu, au fost transmise procurorului în Procuratura mun. Chișinău Oficiul Principal Dmitrii Achimenco, pentru examinare (f.d. 7).

La 07.06.2022 procurorul în Procuratura mun. Chișinău Oficiul Principal Dmitrii Achimenco, a întocmit un raport înregistrat în Registru nr. 1 cu nr. 25 pr/22, prin care a expus circumstanțele cauzei fără a indica la mijloacele de probă, fiind solicitat înregistrarea materialelor în Registru de evidență a infracțiunilor al Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Principal pentru examinarea în conformitate cu prevederile art. 274 Cod de procedură penală, prin prisma existenței componentei de infracțiune prevăzute de art. 332 alin.(1) din Codul penal (f.d. 9).

Tot, la 07.06.2022 procurorul în Procuratura mun. Chișinău Oficiul Principal Dmitrii Achimenco, a fost pornită urmărirea penală, conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală (f.d. 1).

Astfel, temei de pornirea urmăririi penale a servit raportul procurorului în Procuratura mun. Chișinău Oficiul Principal Dmitrii Achimenco.

14. Prin plîngerea depusă în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, s-a solicitat judecătorului de instrucție să declare nul raportul din 07.06.2022 privind înregistrarea în Registru nr. 1 cu nr. 25 pr/22 al Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Principal, din motiv că nu există un astfel de act procedural în modul prevăzut de art. 274 alin. (2) Cod de procedură penală și totodată nu corespunde cerințelor de formă și conținut, care a fost întocmit cu încălcarea prevederilor legale. Totodată, s-a solicitat declararea nulă a ordonanței privind începerea urmăririi penale la 07.06.2022 cu nr. 2022898016, deoarece a fost emisă contrar prevederilor art. 274 alin. (2) Cod de procedură penală, cu ulterioara anulare a tuturor acțiunilor de urmărire penală.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI A CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

15. Potrivit art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului „*Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, [...], care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa[...]*”.

Prevederile art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală, cu toate că definesc în mod clar denumirea actului procedural privind autosesizarea, procurorul pornește contrar prevederii legale, deoarece îi permit o aplicare discreționară, fără a avea unele consecințe, iar învinuitul este lezat în dreptul de a beneficia de o prevedere prin care ar interzice procurorului de a ignora modul prevăzut de autosesizare.

Potrivit art. 28 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede pornirea urmăririi penale doar în cazul în care sunt sesizate, în modul prevăzut de legislația procesual penală.

Modalitatea de pornire a urmăririi penale în cazul autosesizării, este prevăzut la art. 274 alin. (2) Cod de procedură penală, adică prin întocmirea unui proces-verbal, iar la caz este constat întocmirea unui raport de înregistrare, fapt ce s-a încălcat prevederile legale de sesizare și pornire a urmăririi penale care împiedică în efectuarea acțiunilor de urmărire penală.

Astfel, norma crează o incertitudine privind întocmirea unui proces-verbal, în timp ce procurorul întocmește un raport. Dacă norma ar prevedea întocmirea

5

unui act procedural, n-ar fi situații de neclaritate în aplicarea legii, dar și solicitări de încetarea urmării penale cu anularea actelor de procedură.

Prin urmare, este evident că prevederile art. 274 alin. (2) CPP urmează să fie supuse controlului constituționalității, deoarece contravin articolelor 20, 26 și 54 din Constituția RM, deoarece se limitează dreptul părților de a solicita anularea actelor procedurale care au servit la pornirea urmăririi penale, dar și încetarea urmării penale în urma pornirii urmăririi penale contrar prevederilor legale, cât și dreptul instanțe de judecată de a decide asupra încălcărilor de pornire a urmăririi penale, iar în lipsa unor anumite criterii clare care determină obligația de a întocmi un proces-verbal în cazul autosesizării și dacă aceasta nu îndeplinește/respectă cerințele legale va cădea sub sancțiunea nulității.

Urmează să constatăm, că prevederile art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală, nu sunt previzibile și clare, deoarece norma de drept trebuie să fie formulate cu suficientă precizie, astfel încât să permit persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă în mod rezonabil, dar și să excludă interpretările contradictorii, iar la caz constatăm că norma care nu corespunde criteriilor clarității este contrară articolelor 20, 26 și 54 din Constituție.

În acest sens, norma menționată, nu prezintă suficientă precizie și nu sunt clare, **prin care criterii obiective** trebuie să fie conduit procurorului în momentul întocmirii actului procedural de autosesizare și care sunt consecințele dacă nu se respectă prevederile legale în partea ce ține de actul care servește la autosesizarea și ulterior pornirea urmării penale.

Totodată, cuvântul „proces-verbal” din art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală, contravin prevederilor art. 20 din Constituție, deoarece îngreșește accesul la justiție, fiind interpretată legea în detrimentul unei anumite persoane și aplicată legea în felul în care este de cuviință procurorului, care conștientizează că nu-i vor fi anulate actele procedurale, iar această lege îngreșește accesul la justiție.

Pentru a exclude posibilitatea manipulării conținutului legii, este necesar ca în textul legii să fie exclus cuvântul „proces-verbal” sau să fie introdus consecințele care vor surveni în urma ignorării respectării prevederilor legale.

16. Potrivit jurisprudenței CtEDO, principiul egalității armelor, stipulat în art.6 al Convenției, semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă sau celelalte părți din proces. Acest principiu, în opinia susținută a CtEDO, este elementul unei noțiuni mai largi de proces echitabil, care impune ca fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa în condiții, care să nu o plaseze într-o situație de un dezavantaj net în raport cu „adversarul” ei.

17. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar **suprima sau ar diminua** drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

18. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul:

a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa;

b. să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;

c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;

d. să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;

e. să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

19. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor omului:

Articolul 8

Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.

20. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova:

Articolul 1.

Noțiunea și scopul procesului penal

(1) Procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod. Procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni.

(2) [...]

(3) [...]

Articolul 2

Legea procesuală penală

(1) Procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod.

(2) Principiile generale și normele dreptului internațional și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte constituie elemente integrante ale dreptului procesual penal și nemijlocit dau naștere drepturilor și libertăților omului în procesul penal.

(3) Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

(4) Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.

(5) În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 7. Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

(3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

(3³) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin. (3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.

(4) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor legale și este expusă într-un act juridic care nu poate fi supus controlului constituționalității, instanța va aplica în direct legea.

(5) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică națională ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, instanța va aplica reglementările internaționale în direct, motivînd hotărîrea sa și informînd despre aceasta autoritatea care a adoptat norma națională respectivă și Curtea Supremă de Justiție.

9

(6) Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

(7) Hotărârile explicative ale Plenului Curții Supreme de Justiție în chestiunile privind aplicarea prevederilor legale în practica judiciară au caracter de recomandare pentru organele de urmărire penală și instanțele judecătorești.

(8) Hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sînt obligatorii pentru organele de urmărire penale, procurori și instanțele de judecată.

(9) Deciziile Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție pronunțate ca urmare a examinării recursului în interesul legii sînt obligatorii pentru instanțele de judecată în măsura în care situația de fapt și de drept pe cauză rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

Articolul 17

Asigurarea dreptului la apărare

(1) [...]

(2) Organul de urmărire penală și instanța judecătorească sînt obligate să asigure participanților la procesul penal deplina exercitare a drepturilor lor procesuale, în condițiile prezentului cod.

(3) [...]

(4) [...]

(5) [...]

Articolul 28.

Oficialitatea procesului penal

(1) Procurorul și organul de urmărire penală au obligația, în limitele competenței lor, de a porni urmărirea penală în cazul în care **sînt sesizate, în modul prevăzut de prezentul cod**, că s-a săvîrșit o infracțiune și de a efectua acțiunile necesare în vederea constatării faptei penale și a persoanei vinovate.

(2) [...]

Articolul 274.

Începerea urmăririi penale

(1) [...]

(2) În cazul în care organul de urmărire penală sau procurorul se autosesizează în privința începerii urmăririi penale, el întocmește un **proces-verbal** în care consemnează cele constatate privitor la infracțiunea depistată, apoi, prin ordonanță, dispune începerea urmăririi penale.

(3) [...]

(3¹) [...]

(4) [...]

(5) [...]

(6) [...]

(7) [...]

Articolul 279.

Efectuarea acțiunilor de urmărire penală

(1) Acțiunile procesuale se efectuează în strictă conformitate cu prevederile prezentului cod și numai după înregistrarea sesizării cu privire la infracțiune. Acțiunile de urmărire penală pentru efectuarea cărora este necesară autorizarea judecătorului de instrucție, precum și măsurile procesuale de constrîngere sînt pasibile de realizare doar după pornirea urmăririi penale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) [...]

(3) [...]

(4) [...]

(5) [...]

10

Articolul 251.

Încălțările care atrag nulitatea actelor procedurale

(1) Încălțarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălțare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decît prin anularea aceluia act.

(2) Încălțarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sînt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural.

(3) Nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

(4) Încălțarea oricărei alte prevederi legale decît cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii -- cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale -- cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată -- cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

V. CERINȚELE AUTORULUI

Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale de a iniția procedura de verificare a constituționalității prevederilor alin. (2) art. 274 Cod de procedură penală, în partea ce ține de sintagma „*întocmește un proces-verbal*”, care sunt contrare prevederilor articolelor 20, 26 și 54 din Constituție, prin care se limitează dreptul părților de a solicita anularea actelor procedurale care au servit la pornirea urmăririi penale, dar și încetarea urmăririi penale în urma pornirii urmăririi penale contrar prevederilor legale, cît și dreptul instanțe de judecată de a decide asupra încălțărilor de pornire a urmăririi penale, iar în lipsa unor anumite criterii clare care determină obligația de a întocmi un proces-verbal în cazul autosesizării și dacă aceasta nu îndeplinește/respectă cerințele legale va cădea sub sancțiunea nulității deoarece procurorul interpretează și aplică legea în detrimentul unei anumite persoane, deoarece nu este prevăzută de a fi o consecință cum ar fi sancțiunea nulității.

VI. DATE SUPPLEMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII:

21. Excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanța ordinară de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale.

Astfel, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016 privind

interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) lit. g) din Constituție, s-a stabilit procedura de exercitare a controlului constituționalității legilor de către Curtea Constituțională.

Constat următoarele:

- a. Suntem în prezența unei incertitudini privind constituționalitatea unei legi, în speță, a prevederilor care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei aflate pe rol în instanță de judecată.
- b. Potrivit art.135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Legea nr.122-XV din 14 martie 2003 (Codul de procedură penală al Republicii Moldova) poate constitui obiectul unei excepții de neconstituționalitate, fiind lege organică.
- c. Excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte din proces a căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.
- d. Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate sau o formulare similară a normei invocate.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

22. Actul de sesizare, pe 11 file;

23. Materialele cauzei penale anexate la plîngerea depusă în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, care urmează să fie pus la dispoziția Curții Constituționale de către Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana;

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURILE

24. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

mun. Chișinău
24 ianuarie 2023

Ion Crețu

ÎNCHEIERE
de ridicare a excepției de neconstituționalitate

mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul
Grefierul
Cu participarea:
Procurorului
Avocatului petiționarului Leanca Mihail

16 februarie 2023

Constantin Damaschin
Anastasia Udalov

Dmitrii Achimenco
Ion Crețu

juducând în ședință de judecată închisă cererea depusă de către avocatul Crețu Ion, care acționează în interesele petiționarului Leanca Mihail cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală, în partea ce ține de sintagma „*întocmește un proces-verbal*”,

a constatat:

La 20 octombrie 2022 în Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a parvenit spre examinare plângerea depusă de către avocatul Crețu Ion, care acționează în interesele petiționarului Leanca Mihail, formulată în baza art. 313 din Codul de procedură penală, împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul Principal.

În cadrul examinării cauzei avocatul Crețu Ion, care acționează în interesele petiționarului Leanca Mihail, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală, în partea ce ține de sintagma „*întocmește un proces-verbal*”, prin prisma art. art. 20, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Procurorul, Achimenco Dmitrii, a solicitat respingerea cererii, ca neîntemeiată.

Audiind opinia participanților la proces, studiind sesizarea depusă, materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază cererea avocatului ca fiind întemeiată și care urmează a fi admisă, reieșind din considerentele ce succed.

Instanța reține că, în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (3-3²) din Codul de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

Totodată, instanța constată că, potrivit prevederilor art.135 alin.(1) lit.g) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.(4) alin.(1) lit.g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

În același timp, instanța remarcă că, prin Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărât: în sensul art.135 alin.(1) lit.a) și g) coroborat cu art.art.20, 115, 116 din Constituție:
- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi

2

aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

- 1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit.a) din Constituție;
- 2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- 3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În contextul dat, din conținutul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că se invocă neconstituționalitatea dispozițiilor cuprinse în textul art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală, care urmează a fi supus procedurii de verificare a constituționalității în raport cu art.art. 20, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată reține că:

- Normele procesual-penale cuprinse în art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală, vizate în sesizarea depusă de avocatul Crețu Ion, constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât aceasta face parte din categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție.

- Excepția este ridicată de către apărătorul Crețu Ion, care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale petentului Leanca Mihail;

- Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate - din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, judecătorul nu a depistat vre-o hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

În consecință, instanța de judecată apreciază că în speță, sunt întrunite condițiile stabilite prin prevederile art. 7 alin. (3¹) din Codul de procedură penală, precum și prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016.

Totodată, ținând cont de faptul că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecății, având în vedere că judecătorul nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, instanța va dispune suspendarea procesului în legătură cu ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Reieșind din cele expuse, instanța de judecată va dispune admiterea integrală a cererii avocatului Crețu Ion, care acționează în interesele petiționarului Leanca Mihail cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală, în partea ce ține de sintagma „*întocmește un proces-verbal*”, care urmează a fi supuse procedurii de verificare a constituționalității în raport cu art.art. 20, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova, și va dispune sesizarea Curții Constituționale, cu suspendarea examinării cauzei.

Totodată, instanța de judecată va remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea avocatului Crețu Ion, și materialele cauzei.

În contextul celor expuse, conducându-se de prevederile art.art.7 alin.(3), 20, 342 Cod de procedură penală, Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, instanța de judecată, -

dispune:

Se admite cererea depusă de către avocatul Crețu Ion, care acționează în interesele petiționarului Leanca Mihail cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală, în partea ce ține de sintagma „*întocmește un proces-verbal*”, care urmează a fi supus procedurii de verificare a constituționalității în raport cu art.art. 20, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Se sesizează Curtea Constituțională în vederea realizării controlului constituționalității dispozițiilor cuprinse în prevederile art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală, în partea ce ține

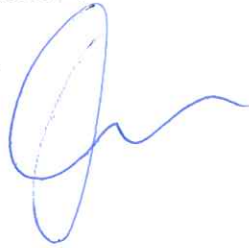
de sintagma „întocmește un proces-verbal”, care urmează a fi supuse procedurii de verificare a constituționalității în raport cu art.art. 20, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Se suspendă procesul judiciar în cauza nr.10-2253/2022 la plângerea depusă de către avocatul Crețu Ion, care acționează în interesele petiționarului Leanca Mihail, formulată în baza art. 313 din Codul de procedură penală, împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul Principal.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea avocatului Crețu Ion și materialele cauzei nr.10-2253/2022.

Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Constantin Damaschin